

KRUS podpowiada jak zapobiegać wypadkom przy pracy w rolnictwie – cz. III

Opolski Oddział KRUS prezentuje III część cyklu artykułów, dotyczących kampanii prewencyjnych, obowiązujących w bieżącym roku.

W części I omówiono grupę wypadków, jakie mają miejsce podczas obsługi zwierząt w gospodarstwie rolnym. Część II poświęcona była wypadkom związanym z upadkami.

"Mądrze postępujesz wypadku nie spowodujesz" to kolejne, trzecie hasło jednej z kampanii prewencyjnych Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w 2021 roku, której celem jest wskazanie rolnikom zagrożeń wypadkowych związanych z użytkowaniem maszyn i urządzeń rolniczych, sposobów ich likwidowania, w konsekwencji zmniejszenie liczby wypadków z ich udziałem.

Tylko w zeszłym roku odnotowano 4 618 ww. zdarzeń, co stanowiło 30,2% wszystkich zgłoszonych w całym okresie sprawozdawczym.

Największą liczbę wypadków stwierdzono podczas: obsługi ciągników rolniczych (22,3%); maszyn, urządzeń do pozyskiwania i obróbki drewna, w tym pilarek tarczowych i łańcuchowych (19,1%), środków transportowych – przyczep, wozów konnych, samochodów dostawczych itp. (14,2%) oraz maszyn i urządzeń do zbioru ziemiopłodów (7,6%).

Według statystyk Kasy najczęściej rolnicy zostali poszkodowani wskutek wypadków z grup: pochwylenie, uderzenie przez ruchome części maszyn i urządzeń (30,7%) wszystkich wypadków z udziałem maszyn i urządzeń rolniczych; upadki osób (28,4%); inne zdarzenia [(zwichnięcia i skręcenia kończyn podczas wychodzenia i wchodzenia z maszyn rolniczych (14,1%)); upadki przedmiotów, głównie w czasie agregowania maszyn do prac polowych z ciągnikami rolniczymi (10,0%); zetknięcie się z ostrymi narzędziami ręcznymi i innymi ostrymi przedmiotami (6,7%); przejechanie, uderzenie, pochwylenie przez środek transportu w ruchu (4,0%).

Winne zdecydowanej większości omawianych wypadków z udziałem maszyn i urządzeń stosowanych w produkcji rolniczej są czynniki: organizacyjne, techniczne, a także nieprawidłowe postępowanie człowieka. Z analiz Kasy wynika, że w wielu przypadkach okoliczności i przyczyny wypadków są podobne, a w większości były to:

- niestosowanie się do instrukcji obsługi maszyn i urządzeń, dokonywanie napraw we własnym zakresie (np. z uwagi na koszty);
- wykonywanie czynności bez usunięcia zagrożenia (np. niewyłączenie maszyny lub zasilania), niewłaściwe operowanie kończynami w strefie zagrożenia;
- brak niezbędnego przeszkolenia i doświadczenia obsługującego;
- niestosowanie odzieży roboczej i środków ochrony indywidualnej;
- nieprawidłowy sposób wchodzenia i schodzenia z maszyn rolniczych, przyczep i wozów;
- niewłaściwe uchwycenie, trzymanie narzędzi, środków i przedmiotów pracy;
- lekceważenie zagrożeń przez rolników przy pozornie łatwych czynnościach;
- stosowanie niewłaściwego obuwia;
- wykorzystywanie maszyn i urządzeń niezgodnie z ich przeznaczeniem;
- zły stan psychofizyczny osoby wykonującej pracę (w tym stan po spożyciu alkoholu, środków odurzających, choroba).

Przyczyną wypadków z udziałem maszyn i urządzeń był także zły stan techniczny maszyn i urządzeń rolniczych: brak napraw i konserwacji, brak właściwych osłon i zabezpieczeń ruchomych części, stosowanie materiałów zastępczych przy naprawach, a także eksploatacja tzw. domowych samoróbek oraz zły stan nawierzchni podwórzy i ciągów komunikacyjnych.

Rolnik podczas pracy z maszynami i urządzeniami rolniczymi musi być skoncentrowany na wykonywanym zadaniu i wykorzystywać maszyny zgodnie z ich przeznaczeniem i zasadami podanymi w instrukcji obsługi.

Rolniku! Nie daj się wkręcić w statystyki KRUS! Pamiętaj:

- dbaj o park maszynowy (kompletność wyposażenia, konserwacje sprzętu, nie demontuj osłon i zabezpieczeń zainstalowanych przez producenta maszyny);
- korzystaj z maszyn i urządzeń zgodnie z ich przeznaczeniem – stosuj się do instrukcji i symboli ostrzegawczych;
- obsługę maszyn i urządzeń powierzaj wyłącznie osobom dorosłym, zdrowym, posiadającym wymagane przeszkolenie i uprawnienia;
- przed uruchomieniem maszyny upewnij się, że nikomu nie zagraża niebezpieczeństwo;
- zabezpiecz maszyny i urządzenia w czasie postoju przed niekontrolowanym przemieszczeniem lub stoczeniem (zachowaj bezpieczną odległość od pracującej maszyny),
- właściwie zabezpieczaj ładunki podczas transportu przed ich upadkiem;
- przed przystąpieniem do regulacji bądź usuwania awarii wyłącz napęd i upewnij się, że maszyna jest unieruchomiona;
- przed rozpoczęciem pracy w zespole uzgodnij zasady porozumiewania się (sygnalizuj innym swoje zamiary);
- stosuj odpowiednie obuwie, odzież roboczą i środki ochrony indywidualnej;
- powstrzymaj się od pracy w przypadku złego stanu psychofizycznego;
- przestrzegaj zasad ruchu drogowego, poruszając się po drogach publicznych (pamiętaj o właściwym oświetleniu i oznakowaniu maszyn).

Zapoznaj się też z [listą kontrolną](#) (dostępną na stronie KRUS), przy pomocy której można kompleksowo zidentyfikować potencjalne źródła zagrożeń występujących w gospodarstwie, podczas pracy z maszynami. Określenie nieprawidłowości w środowisku pracy i życia rolnika, a następnie ich likwidowanie, to dobry początek w dążeniu do zadbania o bezpieczeństwo Twoje i Twoich bliskich.

Zachęcamy do przeczytania kolejnej 4 części cyklu informacyjnego pod tytułem: „Rolniku nie daj się kleszczom”.

*Opracowanie: na podstawie materiałów KRUS
 Joanna Skuratowicz- Kierownik
 Samodzielnego Referatu Prewencji,
 Rehabilitacji i Orzecznictwa Lekarskiego
 Oddziału Regionalnego KRUS w Opolu*

Rolniku!

Zależy nam, aby materiał ten stanowił kompletny zestaw przyczyn oraz zaleceń do stosowania w codziennej pracy w gospodarstwie. Zmniejszysz dzięki temu ryzyko wypadku i tragedii w swojej rodzinie.

Lech Waloszczyk - Dyrektor Oddziału Regionalnego KRUS w Opolu

